MŪSŲ PASTOGĖ

50 - ti Metai Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina - Price $1 4. 5. 1998 Nr. 17 (2577)

Motinos dieną minint

B. Žalys

Motin!.. - tariu atsiklaupęs
Žodį tą šventą šiandien,
prabėgo metų virtinės kraupios -
tavęs, Motule, čia nėr!..

Kaip angelas sargas - už rankos -
gyveniman išvedei mus,
ne kartą, kai negandos trankėsi,
uždengei kūnu savu.

Meilė vaikams upėm teka
iš tavo, Motule, širdies,
nevalgius, pavargus, išsekus -
aukojaisi jiems, tiktai jiems!..

Mama, Mamyte, Motule!.. -
Aš toliuos suklupęs šaukiu...
Pralekia vėjas, atpūtęs
aidą jos žodžių tylių:

- Laimingas būki, sūnau,
tau Dievo palaimos prašau!

Lietuvos įvykių apžvalga

Pirmauja Vilniaus ir Hermio bankai

Augant Lietuvos vidaus produktui ir kylant atlyginimams, praėjusiais metais padidėjo bankų indėliai, buvo išduodama daugiau paskolų ir sumažėjo paskolų palūkanų procentas. Sparčiai išaugo bankų turtas ir akcinis kapitalas. Tačiau vieni bankai padarė pelną, o kiti nuostolius. Valstybinis komercinis bankas turėjo 85 mln. litų nuostolių ir jau likviduojamas, o Vilniaus ir Hermio bankai padarė gražaus pelno - 47 ir 27 mln. litų.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas savo spaudos konferencijoje pranešė, kad Vilniaus bankas pateikė prašymą įsigyti 50% balso teisę turinčių Hermio banko akcijų. Lietuvos banko valdyba išanalizuos, kaip šis žingsnis ateityje atsilieps Lietuvos bankininkystei, kadangi šie bankai gali susijungti ir monopolizuoti Lietuvos bankininkystę. Abu bankai yra sparčiai augantys ir jau dabar valdo trečdalį Lietuvos rinkos, o numatoma, kad šių metų gale jie valdys daugiau nei pusę Lietuvos rinkos. Be to, abiejų bankų daugiau nei pusė akcijų yra užsienio bankų rankose. Tai didelis pasitikėjimas šiais bankais. R. Šarkinas pareiškė, kad nuo valdybos nutarimo priklausys kokia bus Lietuvos bankininkystės raida.

Šiuo metu dar didesnė pusė Lietuvos rinkos priklauso dviem valstybiniams bankams, t. y., Taupomajam ir Žemės ūkio bankui. Lietuvos banko valdybos pirmininkas R. Šarkinas teigė, kad Žemės ūkio bankas praeitais metais turėjo 33 mln. litų nuostolių. Jį tikimasi šiais metais privatizuoti. Taip pat norima privatizuoti ir Valstybinį taupomąjį banką, kurio finansinė padėtis taip pat yra silpna.

Kaip teigia R. Šarkinas, užsienio kapitalo įtaka vis didėja: 1997 metų pradžioje užsieniečiai valdė ketvirtadalį, o šių metų pradžioje jau trečdalį visų Lietuvos bankų akcinio kapitalo. Atrodo, kad sveikiausi Lietuvos bankai yra privatūs, su aukštu užsienio kapitalo įnašu.

Susitiko Lietuvos ir Latvijos prezidentai

Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus iniciatyva, balandžio 20 dieną Panevėžyje įvyko jo susitikimas su Latvijos prezidentu Gunčiu Ulmaniu. Susitikimo tikslas buvo aptarti Rusijos užsipuolimus Latvijai ir abišalio glaudesnio bendradarbiavimo vystymo klausimai. Valdas Adamkus įsitikino, kad Latvija yra pajėgi betarpiškai tartis su Rusija dėl Latvijoje gyvenančių rusakalbių pilietybės ir Rusijos grąsinimų taikyti Latvijai ekonomines sankcijas. Latvijos vyriausybė yra nutarusi, kad rusakalbių vaikams, gimusiems po Latvijos nepriklausomybės atstatymo, bus suteikta Latvijos pilietybė, o kitiems rusams bus palengvintos sąlygos pilietybei gauti. Prezidentas G. Ulmanis pareiškė, jog svarbu, kad vyriausybė neatsistatvdintų ir, kad Seimas priimtų pilietybės įstatymo pataisas.

Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis pažymėjo, kad jo šalis spręs tautinių mažumų problemas Europos Sąjungos principais, o ne dėl to, kad taip reikalauja Rusija. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pažymėjo, kad Lietuva remia prez. G. Ulmanio siekius.

Prezidentai taip pat aptarė jungimosi į Europos Sąjungą ir NATO, dvišalių jūros sienos ir oro erdvės kontrolės klausimus. Manoma, kad dėl jūros sienos yra padaryta pažanga ir bus galima pasirašyti sutartį, o kad išvengti ateities nesutarimų, abu prezidentai pageidauja sukurti savo globoje komisiją, kurį įvertintų dvišales problemas ir pasiūlytų sprendimo būdus.

Vakarų šalys yra gerai susipažinusios su Latvijos rusakalbių problema. Rusijai pagrąsinus Latvijai ekonominėmis sankcijomis, tuoj pat atsiliepė Vakarų šalys - JAV užsienio reikalų ministrė Madelein Albright, Europos Sąjungos šalys.

Balandžio 21 dieną penkių Šiaurės šalių užsienio reikalų ministrai, susirinkę Stokholme, pareiškė, kad problemos Baltijos regione turi būti sprendžiamos dialogu. Ministrai sveikina Latvijos vyriausybės siūlomas reformas žmogaus teisių srityje ir ragino kuo greičiau jas įgyvendinti.

Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis Rusijos antpuolį Latvijai pavadino šantažu, siekiančiu destabilizuoti Latviją, o po to ir Estiją su Lietuva. Jo iniciatyva, Lietuvos Seimas balandžio 15 dieną išreiškė paramą Latvijai ir jos žmonėms, pasisakė prieš Rusijos ekonomines sankcijas. Nutarimą Seimas priėmė vienbalsiai.

Lietuvos pakrančių apsauga

Balandžio gale Danijos karo laivynas, kartu su Lietuvos kariniu laivynu Baltijos jūroje suruošė pratybas, kurių stebėti į Klaipėdą atvyko įvairaus rango NATO šalių kariškiai. Lankėsi ir JAV pakrančių apsaugos (Coast Guard) tarnybų pareigūnai - komodoras Garry Robertson ir kapitonas Laurence Adler. Jų tikslas - susipažinti su Lietuvos pakrančių apsaugos sistema ir parodyti, kaip Amerika saugo savo pakrančių vandenis. Kapitonas L. Adler pareiškė, kad jie nenori įpiršti amerikietiško pakrančių apsaugos modelio, tačiau turėdami poros šimtų metų patirtį, gali padėti.

Amerikiečiai stebėjosi, ką veikia Klaipėdoje net du jūros stebėjimo centrai. Paaiškinta, kad vienas yra gelbėjimo ir uosto kontrolei, o kitame, esančiame toliau nuo uosto vartų, iš penkių bokštelių įvairios žinybos stebi vandenis. Amerikiečiai paaiškino, kad jų pakrančių apsauga turi daug funkcijų - gelbėjimo, kontrabandos gaudymo, prižiūri navigacijos ženklus, rūpinasi žuvų priežiūra ir, reikalui esant, atlieka muitininkų funkcijas. Taikos metu pakrančių apsauga pavaldi Transporto departamentui, o karo metu pervedama Pentagono žinion.

Amerikiečiai nepanoro įvertinti Lietuvos pakrančių vandenų apsaugos tarnybų darbo. Jie lankė okupuoto Karaliaučiaus ir Vištyčio ežero pakrančių vandenis.

Sunkiai sugretinamos Lietuvos ir Europos Sąjungos teisinės sistemos

Sunkiausias barjeras, einant į Europos Sąjungą, buvusioms komunistinėms šalims Rytų Europoje yra perėjimas iš komunistinės į demokratinę teisinę sistemą. Vienintelė išimtis, tai Rytų Vokietijos susijungimas su Vakarų Vokietija, kai iškart įsigaliojo tobula vakarietiška teisinė sitema. Iš vakarinės Vokietijos atėjo teisės ekspertai ir teisėjai. To negalima įvykdyti kitose buvusiose komunistinėse šalyse.

Žinoma, kad iki šiol Lietuvos teisinė sistema tebestovi ant komunistinių ramentų, tik su daugybe pataisų ir yra labai toli nuo tobulos. Tai mato ir patys teisės kūrėjai - parlamentarai. Kad pagerinti Seimo darbą, sukurti konstruktyvesnę atmosferą įstatymų leidybai, Seimo pirmininkas V. Landsbergis sušaukė Seimo frakcijų seniūnus pasitarimui. Vietoje juridinio skyriaus, prie parlamento norima įkurti Teisės ir įstatymų leidimo departamentą, kuris rengtų Seimo frakcijų pasiūlytus įstatymų projektus.

Egidijus Bičkauskas labai teigiamai įvertino Seimo pirmininko V. Landsbergio frakcijų seniūnų sukvietimą pasitarimams. Su tuo sutiko ir LDDP seniūnas Česlovas Juršėnas. Nėra abejonės, kad tokiam darbui reikia ne tiek kalbininkų, kiek teisės, o ypač

Nukelta į 2 psl.

Lietuvos įvykių...

Atkelta iš 1 psl.

Vakarų teisės ekspertų.

Naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus teisingai pareiškė, kad kelias į Europą prasideda nuo Vilniaus. Vakariečių ekspertai gali daug padėti, tačiau pasiruošti ir žengti pirmuosius žingsnius turi Lietuvos žmonės. Perimti demokratinės teisės žinybą, o ypač jos filosofiją, rytiečiams sunku. Tam reikia gero pasiruošimo.

Laisvosios Europos radijas balandžio 18 dienos transliacijoje gana išsamiai nušvietė teisininkų Lietuvoje pasiruošimą.

Anksčiau Vilniaus universitetas turėjo teisininkų rengimo monopolį. Praeitą vasarą senato posėdžio metu Teisės fakulteto akademinė ir mokslinė veikla buvo įvertinta *nepatenkinamai.* Universiteto valdžia pabrėžė, kad būsimieji teisininkai mokosi iš senų, sovietinių vadovėlių. Pats teisės mokslo organizavimas įvertinamas *labai prastai.* Iš kitų aukštųjų mokyklų pasigirdo priekaištų, kad universitetas prastai parengė būsimuosius teisėjus, prokurorus ir advokatus.

Dabar, be Vilniaus universiteto, teisininkai rengiami buvusioje Policijos akademijoje - Teisės akademijoje ir Vytauto Didžiojo universitete. Numatyta, kad Teisės akademija turi spartos keliu paruošti reikiamus teisininkus. Šiais metais čia studijuoja 2 400 studentų, iš kurių 900 yra neakivaizdininkai. Akademijos vadovybei labiausiai rūpi naujos struktūros rengimas. Nuo šių metų rugsėjo 1 - mos bus viskas reorganizuota, įvesta daug naujovių. Bus trys fakultetai - teisės, teisės vadybos ir policijos.

Atrodo, kad Teisės akademijai vyriausybė nepagailėjo ir lėšų. Vienam studentui čia skiriama apie 15 000 litų, kai tuo tarpu Vilniaus universiteto studentui tik 6 500 litų. Tiesa, Akademijai reikia daug lėšų naujos bibliotekos įsigijimui ir kitiems reikmenims. Teisės akademijos dėstytojai gauna aukštesnius atlyginimus. Vėlgi, reikia pritraukti teisės specialistus, ypač su Vakarų teisės žinyba, kurių Lietuvoje tikrai nėra daug. Jiems reikia siūlyti aukštesnius atlyginimus, kadangi privačioje praktikoje jie uždirba gerai.

Patys akademijos dėstytojai pripažįsta, kad pirmakursiai šiais metais mokosi gana periodiškai, net prastai. Trūksta kai kurių disciplinų dėtytojų. Jaunieji teisininkai akademijoje kol kas nesupažindinami su Europos Sąjungos teisinėmis normomis. Toks kursas gali atsirasti gal po poros metų.

Vilniaus universiteto Teisės fakultete visi būsimieji teisininkai *supažindinami* su Europos Sąjungos teisės normomis. Jos pateikiamos kaip tam tikrų disciplinų sudedamosios dalys. Be to, 20 studentų specializuojasi ES teisės srityse. Jie gauna gilesnes ir labiau specializuotas žinias. Tarp Lietuvos ir ES teisės normų esama daug skirtumų, ypač komercinėje, nuosavybės ir daugelyje kitų teisės sričių.

Prie Teisingumo ministerijos yra įkurtas teisėjų apmokymo centras, kuriame keliamos teisėjų kvalifikacijos. Jie taip pat supažindinami su ES teisinėmis normomis. Anksčiau teisėjais galėjo būti tik Vilniaus universiteto išsilavinimą gavę teisininkai. Teisės akademijos prorektorius Justinas Pečkaitis paaiškino, kad pagal nesenai priimtą įstatymą, dabar teisėjais gali tapti žmonės, turintys teisinį aukštąjį išsilavinimą.

Seimo pirmininkas Italijoje

Balandžio 19 dieną Seimo pirmininkas V. Landsbergis, lydimas Seimo

LR Seimo pirmininkas prof. V. Landsbergis.

delegacijos, išvyko keturių dienų oficialiam vizitui į Italiją. Jį pakvietė Italijos senato pirmininkas. Romoje Lietuvos Seimo delegacija aplankė šv. Kazimiero kolegiją, susitiko su Romos lietuvių bendruomene, aukštais Italijos vyriausybės pareigūnais, padėkojo senato pirmininkui už Lietuvos - Europos Sąjungos sutarties patvirtinimą. Audiencijoje su popiežiumi V. Landsbergis padėkojo Šventam Tėvui už jo indėlį į lietuvių ir lenkų santykių normalizavimą.

Paskutinis Lietuvos Seimo pirmininko susitikimas buvo su Italijos prezidentu Oskaru Skalpari. Paklaustas, kaip vertina savo susitikimą su prezidentu, V. Landsbergis atsakė, kad tikėjosi mandagumo vizito, tačiau italai pasitiko šiltai, su konkrečiomis idėjomis ir pasiūlymais Lietuvai - projektais, kurie leis pakelti į naują lygį Lietuvos ir Italijos parlamentarų bendradarbiavimą.

Į Lietuvą pažadėjo atvykti žemųjų parlamento rūmų pirmininkas, lydimas kelių parlamento komisijų vadovų. Italija parems Lietuvą į Parlamentinę Vidurio Europos Konsultacinę Tarnybą ir konkrečiais veiksmais rems Lietuvos narystę NATO ir Europos Sąjungoje. Kokiais konkrečiais veiksmais nusakyta nebuvo.

Su Vatikano užsienio reikalų ministru buvo aptartas už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių aprūpinimo kunigais klausimas.

Italų žiniasklaida gana plačiai paminėjo Lietuvos laisvės simbolio Vytauto Landsbergio apsilankymą ir jo susitikimus Italijoje. Lietuvos parlamentarai aplankė įžymias Italijos turistines vietas, Pompėją.

Iš Italijos V. Landsbergis su žmona išvyko į Zalcburgą, kur balandžio 24 - 25 dienomis dalyvavo Europos konservatorių sąjungai priklausančių partijų pirmininkų konferencijoje.

Prezidentas Briuselyje

Balandžio 22 - 23 dienomis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Briuselyje, kur jo tikslas buvo susitikti su aukščiausiais Europos Sąjungos ir NATO pareigūnais. Vos tik atvykus į Briuselį, jis susitiko su Belgijos premjeru ir ragino sudaryti sutartį su Lietuva dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo ir policijų bendradarbiavimo. Vienas Flandrijos žemės konsortiumas yra laimėjęs konkursą laisvajai Kauno ekonominei zonai eksplotuoti. Susitikęs su verslininkais, Lietuvos Prezidentas ragino Belgijos verslininkus aktyviau investuoti į Lietuvą.

Taip pat Prezidentas susitiko su Vakarų Europos Sąjungos prezidentu Georgio Kuttilera, vakarieniavo su Europos Komisjos nariu Jacque Van der Bruik. Prezidentas tikino, kad Lietuva pasiruošusi šių metų gale pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje ir NATO, o taip pat susilaukė daug klausimų ir apie Latvijos - Rusijos nesutarimus. Pagal naujausias žinias, klausytojų jam nestigo.

Po susitikimų su aukščiausiais ES ir NATO pareigūnais, Prezidentas Valdas Adamkus teigiamai įvertino išvykos į Briuselį rezultatus. Paaiškėjo, kad nėra esminių prieštaravimų Lietuvos narystei strateginėse Vakarų organizacijose. Nebuvo suteiktos tiesioginės garantijos, kad Lietuva artimiausiu laiku taps šių organizacijų nare, tačiau buvo pripažinta didelė Lietuvos pažanga.

Europos Komisijos prezidentas Jacque Santera neatsakė į klausimą, ar Lietuva šių metų gale bus pakviesta deryboms dėl narystės ES. Jis sakė nenorįs spekuliuoti, kol Europos Komisija nepateikė išvadų apie Lietuvos pasirengimą deryboms, tačiau sutiko, kad Lietuva padarė didelę pažangą ir skatino tolimesnę privatizaciją, energetikos pertvarkymo plano parengimą, kadangi, Europos Komisijos nuomone, Ignalinos branduolinę elektrinę reikės uždaryti. Europos Parlamento prezidentė mano, kad išvada turėtų būti teigiama.

Generalinis NATO sekretorius Havier Solano gyrė Lietuvą už aktyvų pastarosios dalyvavimą Partnerystės taikos vardan programoje ir tvirtino, kad Lietuva yra patikimas partneris.

Lietuvos diplomatai pastebėjo, kad po Prezidento Valdo Adamkaus kalbos NATO tarybos posėdyje, pasisakė visų NATO valstybių ambasadoriai. To anksčiau nėra buvę viešint Lietuvos pareigūnams.

Anskis Reisgys

Trumpai iš visur

Balandžio 22 dieną Ruandoje įvykdytos pirmosios mirties bausmės 1994 metų genocido kaltininkams. Teismo pasmerkti 22 asmenys buvo viešai sušaudyti Ruandos sostinėje Kigali ir kituose keturiuose provincijos miestuose. Bausmės vykdymo filmavimas buvo draudžiamas. 1994 m. Ruandoje rasistinės Hutu vyriausybės įtaigoti Hutu tautos kariai iššudė apie 800 000 Tutsi bei nuosaikių Hutu. Šiuo metu Ruandos vyriausybėje vyrauja Tutsi ir kalėjimuose arti 130 000 Hutu laukia teismo dėl 1994 metų žudynių.

Balandžio 22 dieną Prancūzijos vyriausybė pranešė, kad Noumea dėl savivaldos buvo pasirašytas išsamus susitarimas su Naujosios Kaledonijos čiabuviais (kanakais). Šių metų gale Naujojoje Kaledonijoje bus pravestas referendumas dėl nuosavos vyriausybės suteikimo Naujajai Kaledonijai. Vyriausybė turės plačias teises. Už 15 ar 20 metų bus pravestas kitas referendumas dėl visiškos nepriklausomybės suteikimo Naujajai Kaledonijai. Prancūzija valdo Naujają Kaledoniją nuo 1853 metų. Prieš dešimt metų pasirašytos paliaubos tarp Prancūzijos ir kanakų užbaigė keletą metų trukusį kanakų bandymą jėga išsikovoti nepriklausomybę.

Balandžio 24 dieną Somalijos banditai paleido 10 Raudonojo Kryžiaus darbuotojų, balandžio 15 dieną pagrobtų šiaurės Mogadišu.

Balandžio 24 dieną Rusijos prezidentas Boris Jelcinas pasiekė asmenišką laimėjimą - opozicijos kontroliuojama dūma (Rusijos parlamento žemieji rūmai) patvirtino pareigose jo paskirtą ministrą pirmininką Sergiej Kirienko. Iš 450 dūmos narių už S. Kirienko paskyrimą pasisakė 251 parlamentaras.

Rusijai atsisakius padėti Gruzijai atsikratyti pavojingu branduolinių medžiagų pertekliumi, į pagalbą atėjo JAV ir D. Britanija, kurios baiminasi, kad šios medžiagos nepatektų į mafijos ar Irano rankas ir nebūtų panaudotos branduolinių ginklų gaminimui. Balandžio 24 dieną į D. Britaniją buvo atskraidinta 5,1 kg. padidinto radioaktyvumo uranijaus, kuris skirtas Dounreay atominei jėgainei Škotijoje. Uranijaus perteklius Gruzijoje susidarė, kai po 1986 metų Černobilio katastrofos Tbilisi buvo sustabdytas nesaugus reaktorius.

Erlangen universiteto, Vokietijoje, profesorius Siegfried Lehrl tvirtina, kad tyrimais nustatyta, jog atostogos kenkia žmonių protavimui, aptingsta smegenys, pradeda nykti ir trauktis žmogaus priekinių smegenų nervų lastelės. Po penkių dienų atostogų IQ (intelekto dalmuo) krentąs 5%, o trijų savaičių atostogos veda prie 20% IQ netekimo. Profesoriaus S. Lehrl išvedžiojimais ypatingai nepatenkinti kelionių agentai, o pats profesorius randa išeitį - per atostogas kiekvieną dieną bent dešimt minučių duoti smegenims įtemptai dirbti, pav., mokytis svetimos kalbos ar lošti kortomis...

Kinijos jūros piratai darosi vis įžūlesni. Dabar jie pagrobė Vietnamo tanklaivį „Petro Ranger", plaukusį į Vietnamą su 17 000 tonų skysto kuro. Laivo kapitonas yra australas, o laivo įgulą sudaro 21 įvairių tautybių narys. Laivas dingo po balandžio 17 dienos Pietų Kinijos vandenyse.

Tarptautinė šalpos organizacija „World Vision" atkreipė pasaulio dėmesį į kraštutinio bado stovį Pietų Sudane. Dėl užsitęsusios sausros ir kraštą nualinusių karo veiksmų, ten betarpiška bado mirtis gręsia pusei milijono žmonių. Kadangi Pietų Sudane įsitvirtinę sukilėliai, Sudano vyriausybė trukdo „World Food Program" organizacijai maisto pristatymą didesniu mastu oro keliu.

Newcastle lietuviai veikia

1998 metų balandžio 19 dieną Speer's Point parke Newcastlio lietuvių Apylinkės valdyba surengė velykinę gegužinę suvažiavo nemažas būrys lietuvių. Organizatoriai džiaugėsi, kad šį kartą vyresnio amžiaus tautiečiams pavyko į gegužinę atsivežti ir nemažą jaunimo skaičių. Ant rankų supami mažyliai keliavo iš rankų į rankas. Valdybos surengtos loterijos bilietai greitai buvo išparduoti. Prizus laimėjo R. Lapinskas, J. Vabolienė, M. Zakarauskienė ir kiti. Susirinkusieji, pamatę labai daug gražių velykinių margučių, nustebo. Tokių gražių margučių dar nebuvome matę. Komisija, susidedanti iš J. Balčiūnienės, P. Jory ir S. Žuko, išrinko tris gražiausius vaikų margintus margučius ir tris suaugusiųjų šedevrus. Vaikų tarpe pirmą vietą laimėjo Alex Ulanaitė, antrą - George Zakarauskaitė ir trečią - Britany Dunn. Suaugusių tarpe pirmą vietą laimėjo Valė Zakarauskaitė - Vincent (šiuo metu ji laukiasi vaikelio ir į gegužinę atvykti negalėjo), antrą - Cicel Kristensen, trečią - Elena Liaugelienė.

Visiems laimėtojams buvo įteiktos dovanėlės. Vakarėjant, žvarbiam vėjui papūtus, linksmi skirstėmės namolei.

Džiagiamės savo tarpe vėl matydami buvusią niukastlietę Janiną Vabolienę. Adelaidės Apylinkės valdybos pirmininkė į Newcastle atvyko savo giminaičių aplankyti. Čia gyvena dvi jos seserys ir brolis su šeimomis. Ji sakė, kad Newcastle maloniai praleido net šešias savaites.

Laimingos kelionės palinkėjome ir į Lietuvą skrendantiems V. ir E. Kutams. Jie savo gimtinėje ketina praleisti šešias savaites. Benigna Zakarauskaitė įsirašė į Sydnėjaus „Dainos" chorą ir keliaus į Lietuvoje rengiamą Dainų šventę.

Dėl ligos į minėtą Newcastlio lietuvių velykinę gegužinę negalėjo atvykti Antosė Pranskūnienė ir P. Kairys, tačiau Jeronimas į parką atskrido ir suspėjo nuoširdžiai pasisveikinti su jau seniai bematytais bičiuliais.

Algis Ulanas su žmona Margarita grįžo iš JAV. Algis jau daugelį metų diriguoja „Lake Macquarie Concert Band", o taip pat yra garsaus jaunimo orkestro „Marching Koalas" muzikiniu direktoriumi. Su minėtomis „Koalomis" jis gastroliavo Amerikoje. Mums tikrai buvo labai malonu lietuviškoje gegužinėje matyti visą Ulonų šeimą. Ši muzikali šeima nepraleidžia lietuviškų sueigų.

Stasys Žukas jau 16 metų diriguoja Newcastle vokiečių chorui „Lorelei". Per Kalėdas jis dirigavo katalikų katedroje surengtame bažnytinių giesmių koncerte. Jungtinį chorą sudarė velšmanų, olandų, vokiečių, Tongos salų ir italų chorai.

Balandžio 26 dieną jis ir vėl diriguos tam pačiam jungtiniam chorui "Germania" klube. Buvusi lietuvių choro dainininkė Zina Zakarauskienė, palydint chorui, atliks solo partiją „The Holy City".

Birželio 6 dieną choras „Lorelei" dalyvaus Australijos vokiečių ruošiamoje šventėje Brisbanėje. Minėtoje šventėje pasirodys 16 chorų. Ten ir vėl solo dainuos mūsų Zina.

S. Ž.

Vyresniųjų skautų sueiga

Sydnėjaus skautų židinio metinė sueiga įvyko balandžio 5 dieną Sydnėjaus lietuvių namuose, Bankstowne. Sueigos pradžioje tylos minute pagerbta ką tik mirusi Židinio narė a.a. Danguolė Bogušienė ir eilė kitų, šį pasaulį apleidusių židiniečių.

Vėliau Židinio tėvūnas v.s. B. Žalys trumpai peržvelgė Židinio veiklą metų bėgyje, kuri buvo gana gyva - sušauktos 2 Židinio sueigos ir 6 Vadijos posėdžiai (Židinio vadija, be rinktų vadovų - tėvūno ir kanclerės - buvo papildyta, pakviečiant dar kelis židiniečius), skautams ir visuomenei suruoštas Martyno Mažvydo 450 - mečio minėjimas (kol kas vienintelis visoje Australijoje) ir Rajono 50 - mečio minėjimas, drauge su „Aušros" tuntu ir Akademikų skautų skyriumi.

Po to vyko garbės ženklų įteikimas Rajono vadijos apdovanotoms sesėms, ordinu "Už Nuopelnus" - ps. fil. T. Vingilienei, Tėvynės dukros žymenys sesėms ps. fil. E. Jonaitienei ir v.sl. M. Kavaliauskienei. Visai eilei sesių ir brolių įteikti Rajono 50 - mečio stovyklos metu išduoti garbės raštai.

Sueigą savo apsilankymu pagerbė JAV lietuvė, vyr. skautininkė, rašytoja Nijolė Jankutė - Užubalienė. Ji perdavė ir seserijos vyr. vadovių linkėjimus Židiniui bei papasakojo sueigos dalyviams apie tenykščių skautininkių - vyr. skaučių veiklą. Maloniai viešniai negailėta plojimų, kadangi tikrai buvo malonu susipažinti su ja pačia, ne tik kaip skautininke, bet ir žymia rašytoja. Kaip skautininkė ji ir dabar aktyviai darbuojasi Čikagos skautininkių „Verpsčių" vienete ir yra viena „Pelėdų" skilties, redaguojančios „Sakutų aidą", narė.

Į Židinio naujųjų narių verbavimo akciją vieni pirmųjų atsiliepė į jį įstodami broliai v. sl. V. Šliteris, sesės s - v. sl. J. Šliterienė ir s. Elena Kiverytė - Erzikov. Įstojusius Židinio narių vardu pasveikino Židinio tėvūnas, tuo pačiu primindamas, kad tai tik „pirmosios kregždės" - esą Sydnėjuje į Židinio eiles norima apjungti visus buv. skautus, skautes. Ilgesnį žodį Židinio ateities klausimu tarė Židinio tėvūnas, po jo v.s. J. Zinkus padarė pranešimą apie Židinio administruojamą Laurinaičių fondą. Sesė v.s. M. Cox perskaitė fondo įstatus. Paaiškinimus pateikė v.s. J. Zinkus.

Vyko tėvūno ir kanclerės rinkimai - iš tiesų rinkimų kaip tokių nebuvo, kadangi sueiga, naudodamasi Židinio įstatais, leidžiančiais dar vienus metus perrinkti tuos pačius pareigūnus, juos paliko antriems metams, tai „pavirtindama" plojimu.

Sueigos dalyviai pasirašė sveikinimų lapus, paruoštus Lietuvos skautijai, Lietuvos skautų sąjungai ir užsienio lietuvių - Lietuvių skautų sąjungai.

Klausimų ir sumanymų metu pasisakė brolis A. Laukaitis: jis pats buvo susitikęs su naujai įsisteigusiais skautais Leipalingyje (Dzūkijoje). Jie prašo Australijos lietuvių skautų, kad gal broliai - sesės galėtų juos paremti skautiška spauda ir t.t., kadangi jie stokoja visko... Brolis Antanas kai ką galėtų nuvežti pats, kai šią vasarą vyks į Lietuvą.

Sueiga buvo užbaigta pora giesmės „Lietuva brangi" punktų, o po to dar pasilepinta brolių - sesių draugystėje prie sesių židiniečių paruoštos kavutės ir pyragaičių.

Vyt. Šiaurys

Šaunus gimtadienis

Balandžio 18 dieną Lietuvių namuose Audrė Venclovaitė, Nijolės ir Irvio Venclovų dukra, atšventė savo 21 - mąjį gimtadienį. Gražioje, balionais papuoštoje salėje susirinko apie 80 svečių. Dalyvavo gražus būrys lietuviško jaunimo, Audrės draugai ir draugės iš lituanistinės mokyklos, skautų, tautinių šokių būrelio ir sporto klubo „Kovas", o taip pat ir Audrės draugai australai iš mokyklos ir universiteto.

Svečiai vaišinosi klubo šeimininkės Genės pagamintais skanumynais. Vienas svečias australas netgi pastebėjo, jog niekada baliuje nėra matęs tiek daug maisto! Visiems labai imponavo didžiulis raguotis.

Humoristinio pobūdžio prakalbose tėvas dr. Irvis, sesuo Rasa ir brolis Markus nušvietė Audrutės gyvenimo kelią. Nuo mažens ji buvusi labai gyva ir mėgusi išdaigas, palikdama daug juokingų nuotykių ir prisiminimų. Mokslo draugės mėgo Audrutės draugiškumą ir entuziazmą, ji visuomet vadovaujanti įvairioms pramogoms.

Solenizantė gražiai nuteikė visus svečius savo gera nuotaika ir juokais; ir jauni, ir vyresni su užsidegimu šoko, kol neužsibaigė muzika.

Visi skirstėmės nenoriai, o jaunimas važiavo dar toliau šokti į diskoteką.

Linkime Audrei ir toliau šviesaus ir nuotaikingo gyvenimo.

Dalyvavęs

Žinutė apie "Sūkurio" jaunimo šokių grupę

- Kur dingo septyniasdešimtų ir aštuoniadešimtų metų drabužiai?

- O kam jų reikia?

Pasklido žinia, kad „Sūkurio" jaunimas ruošia šaunų „Disco" Lietuvių namuose gegužės 16 d., šeštadienį, 8 val. vakaro su atitinkama muzika ir jame dalyvauti kviečiamas visas Sydnėjaus jaunimas. Štai kodėl jaunimas ieško drabužių, kuriais galėtų tą vakarą pasipuošti.

Bilietų kaina 10 dolerių - jei įsigysite iš anksto; ir 12 dolerių - jei pirksite prie durų. Dėl bilietų galima teirautis tel. 0414 609 556 ir 0411 242 950. Bilietus gauti galite ir Lietuvių namuose.

Vakaro pelnas bus skirtas „Sūkurio' jaunimo šokių grupės išvykai į Geelongą.

Ateikite, tikrai linksmai praleisite šeštadienio vakarą.

Rengėjai

P.S. „Disco" skiriamas tik jaunimui virš 18 metų amžiaus.

Sužeistas gyd. Kostas Bagdonavičius

Gauta žinia, kad užpraeitą ketvirtadienį, balandžio 23 dieną, keliaujant Queenslande, eismo nelaimėje sunkiai sužeistas Kostas Bagdonavičius. Rašant šį pranešimą, jis dar buvo Nambour, Qld., ligoninėje.

Inf.

Laiškai redakcijai

Gerb. Redaktoriau,

Perskaičius Z. Bartkevičienės pasisakymą „M.P." Nr. 13, skyriuje „Laiškai redakcijai", apsidžiaugiau, kad ne man vienai užkliuvo lietuviškos radijo valandėlės pranešėjos kreipimasis į visus pašnekovus kreipiniu „tu".

Ne visai aš galiu tikėti, kad jie visi yra asmeniškai geri draugai, teikiantys teisę kreiptis į juos „tu". Bet, kaip ten bebūtų, kalbant per radiją, toks kreipimasis skamba kaip paprasčiausia mandagumo stoka, rėžianti klausytojo ausį.

Beje, tuo pačiu reikia ir pagirti Sydnėjaus radijo laidas, kurios šiaip yra įdomios ir gerai paruoštos.

Be to, kliūva ir spaudoje mūsų labai mėgiamas žodis „didžiuojamės". Didžiuojamės dėl to ir ano, ir dar ko kito... Kodėl negalime džiaugtis ar būti laimingais dėl tų pačių dalykų?

Didžiuotis dažnai reiškia „riesti nosį", kas nėra teigiamas jausmas.

Štai 14 - tame „M.P." numeryje, neilgame straipsnelyje „Ar mokame įvertinti jaunimą" suskaičiavau net keturis „pasididžiavimus". Daugumoje didžiuojamės kitų nuveiktais darbais.

Gal reikėtų ratą atsukti atgal ir vietoje didžiavimosi išmokti mylėti, įvertinti, pagerbti?

V. Marcinkonytė, Adelaidė

Lietuvos laisvės kovotojai - be smokingų ir vakarinių suknių

Bronius Nainys

Perskaitęs Valentinos Zinkevičienės pokalbį su Nijole Gaškaite apie tai, kaip ji su kitais Pandėlio moksleiviais sukūrė pogrindžio grupelę, o vėliau, studijuodama, kartu su keturiais studentais 1958 m. vasario 16 d. ant Petrašiūnų elektrinės kamino iškėlė trispalvę, pajutau dvilypius jausmus. Pirmiausia - artimumą ir pasididžiavimą. Bet taip pat ir liūdesį, ir pyktį.

Juk dar ir dabar, kaip jau rašinio pradžioje teigia pokalbio dalyvės, reikia ieškoti atsakymų į daugybę klausimų, iš kurių patys pirmieji yra „Kas tu - lunatikė ar didvyrė?“ ir kokio atlygio vertas patriotizmas ir didvyriškumas, pasireiškęs anais okupacijos laikais. Ir nepaprastai graudu, kad į tuos klausimus neatsakyta, nors Lietuva jau žengia devintuosius nepriklausomo gyvenimo metus.

Nors ir sunkokai suvokiu N. Gaškaitės bendraamžių studentų, išsigandusių dalijamų atsišaukimų, norą jais atsikratyti, bet ir galiu juos šiek tiek pateisinti baime be reikalo įkliūti. Taip pat galiu iš dalies pateisinti po partizanų karo ramybės ieškančios bailesnės visuomenės atsargumą grįžusių iš kalėjimo patriotų atžvilgiu, tikėdamas, kad tai buvo tik atsargumas, bet ne nusisukimas nuo kovotojų dėl Lietuvos laisvės. Tačiau visiškai negaliu pateisinti tų, kurie dar ir šiandien nesusivokia, ko iš viso toji kova verta. Juk ar ne dešimčių tūkstančių kovojusių ir žuvusių, šimtų tūkstančių kentėjusių pastangomis iškovota Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė, kuria tie „nesuvokiantieji“ daugiausia naudojasi.

Tame pačiame „Lietuvos aido“ vasario 14 d. numeryje skaičiau Juozo Bogušausko straipsnį ir apie kitus to laikotarpio „lunatikus“, kurių likimas irgi panašus į N. Gaškaitės likimą. „Lietuvos aido“ 1998.02.17 numeryje perskaičiau Ričardo Čekučio papasakotą Streikų šeimos istoriją. Iš šios dvylikos asmenų šeimos - tėvas, motina, aštuoni sūnūs ir dvi dukterys - vieni žuvo dėl Lietuvos kovodami kaip partizanai, kiti buvo nukankinti kalėjimuose bei areštinėse, dar kiti, iškentėję Sibiro lagerius, mirė anksčiau laiko. Skaičiau ir Antano Šimėno rašinį apie Dapkų šeimos - tėvo ir penkių sūnų partizanų - žūtį ir apie dviejų šiaip taip mirties išvengusių dukterų varganą gyvenimą.

Ir dar daugiau šiurpas nukrečia, kai šiuos straipsnius perskaitęs grįžti prie N. Gaškaitės teiginio, kad visi tie kovotojai „buvo atstumti tada ir tokie liko netgi po Atgimimo“.

O Ričardo Čekučio apie tą laikotarpį klausinėjamas kovotojus persekiojęs KGB kapitonas dėl tokio savo darbo sakėsi nejaučiąs jokios atsakomybės, nes tada buvę „tokie laikai“. Kagėbistas gerai gyveno tada, neatstumtas liko bei gerai gyvena ir dabar, nes šalia gaunamos geros pensijos jis laisvėjimo laikotarpiu „apsirūpino“ ir papildomu turtu.

Dabar mat tokie laikai...

Ir tai verčia susimąstyti... Kelia didelį rūpestį.

Praėjusią žiemą Lietuva jau antrą kartą rinkosi Prezidentą. Rinkosi jį kaip laisva ir nepriklausoma valstybė. Toji valstybė, dėl kurios N. Gaškaitė, kiti tokie pat „lunatikai“, Streikai, Dapšiai ir tūkstančiai šeimų, pavienių vyrų, moterų, jaunuolių ir net paauglių pusę šimtmečio kovojo, žuvo, kentėjo, mirė. Bet apie tai per rinkimų kampaniją nieks neprisiminė.

Ar tai ne tokia pati tragedija, kurią Jūs visi išgyvenote anais okupacijos laikais?

Vasario pabaigoje tauta šventė savo išrinkto vadovo inauguraciją. Kalbose buvo pabrėžiama laisvės svarba, žmogaus teisės, kuriomis dar tą patį vakarą keturiuose pokyliuose prabangiai naudojosi smokinguoti vyrai, ilgom, nugarose iki juosmens iškirptom, suknelėm pasipuošusios moterys. Iš viso gal kokie trys tūkstančiai laisvos ir nepriklausomos Lietuvos dabartinės „grietinėlės“ bei svečių iš užsienio. Tarp jų matėsi ir buvę tardytojai, prokurorai, teisėjai. Gal net buvo ir tas Ričardo Čekučio aprašytas buvęs KGB kapitonas, per laisvėjimą pakankamai prisigrobęs pinigų smokingui įsigyti, žmonai ar palydovei ilgą, nugaroje iki juosmens iškirptą, suknelę nupirkti ir galįs susimokėti tūkstantinę už leidimą abiem įeiti.

O kiek tuose keturiuose pokyliuose buvo žmonių, kurie savo kovomis bei kančiomis sudarė tokias sąlygas šiai prabangiai šventei? Pokylių salės buvo suskirstytos pagal protokolą: vienoje garbingi, kitoje garbingesni, trečioje dar garbingesni, o ketvirtoje patys garbingiausi. Kuri iš tų salių buvo skirta jiems? Kur šia diena džiaugėtės Jūs, 1958 m. vasario 16 - sios vidurnaktį slaptai Petrašiūnuose į elektrinės kamino viršūnę kėlę trispalvę, kai orkestrams grojant, patrankoms šaudant, himnus giedant buvo keliama naujojo Prezidento vėliava, kai jis žengė į Lietuvos aukščiausią įstaigą, ryškiausią Jūsų iškovotos laisvės liudininkę?

Tiesa, nebuvote visai užmiršti. Kalbose buvo ir Jums padėkota. Bet iškilmigo susitikimo su naujuoju Prezidentu Lietuvos laisvės kovotojams nebuvo numatyta. Iškilmių organizatoriams jie neatrodo to verti. Jiems juk atlyginta... „atostogomis“ Sibire.

Ir ar tai tik nebus atsakymas į klausimą: „Kokio atlyginimo vertas patriotizmas ir didvyriškumas?“

Naujasis Prezidentas Valdas Adamkus į „Pasaulio lietuvio“ (1998, kovas, Nr.3/341) redaktoriaus jam pateiktą klausimą laisvės kovotojų šiandieninės padėties reikalu taip atsakė: „Partizanų globos ir rėmimo programos sudarymas yra būtinas. Tai pabrėžiau savo pasisakymuose. Tarsiuosi su atskiromis žinybomis bei visuomeninėmis karinėmis organizacijomis, aiškindamasis, kas yra padaryta ar darytina. Ši globa turi būti valstybės rūpestis“.

Tai neturėtų būti tušti žodžiai. Tikiu, kad bus vykdomi. Bet ir laisvės kovotojai neturi tik sėdėti rankas sudėję, skųstis, dejuoti, laukti. Prezidentas pats vienas šio uždavinio neišspręs. Jam reikės daugelio, tarp jų ir buvusių laisvės kovotojų, veiksmingos pagalbos. O ją gali suteikti tik į vieną telkinį suburta visų buvusių Lietuvos partizanų, politinių kalinių, tremtinių, pogrindininkų rimtai organizuota jėga.

Gal po visų šitų pokalbių, iškilmių, valdžių pasikeitimo jiems visiems tik taip ir telieka daryti. Lietuvos laisvės kovotojų vertę turi suprasti ne vien tik patys kovotojai, bet ir visa tauta, visos valdžios. Jos negalima palikti tik istorijai, lyg kokios senienos, nes ji labai akivaizdžiai gyva ir šiandien, tik dar iš Lietuvos neišguito sovietinio palikimo atstumta. Tačiau jeigu padėčiai pakeisti niekas nieko daugiau nedarys, dabartinėms ir ateinančioms kartoms Lietuvos laisvės kovų tinkamai neišryškins ir neįprasmins, Lietuvoje tik taip gyvenimas ir teriedės. Kartu su iš gyvenimo pasitraukusiais *paskutiniais* kovotojais pasitrauks ir jų kova.

Skaičiau N. Gaškaitės knygą „Pasipriešinimo istorija, 1944 - 1953 metai“. Puiki Lietuvos laisvės kovų istorijos trumpa apžvalga. Suprantu, kad ji skirta vartoti mokyklose, todėl reikia rūpintis, kad ji tenai patektų, bet atrodo, kad taip padaryti irgi nebus lengva, nes kažkas to labai nenori. Tai rodo ir jos išleidimo istorijėlė. Argi neapmaudu, kad už jos išleidimą lyg ir atsiprašyti reikėjo įklijuota už kažką atgailaujančia įžanga?

Tai pavyzdys, į kokią visuomenę anų laikų didvyriškos Lietuvos laisvės kovos dvasią turime perkelti. Bet reikia, nors ir labai sunku būtų. Reikia neatidėliojant.

Lanko svečiai iš tėvynės

Mus Launcestone, Tasmanijoje, lanko jau ketvirtas kunigas iš Lietuvos. Launcestono gatvė Hill street dabar netgi pavadinta „klebonija“. Čia lankėsi kun. Mikutavičius, kun. Bartulis (dabar jau vyskupas), kun. Aliulis ir paskutinis apsilankė kun. Gustaitis.

Po mišių, kurios atlaikytos Apaštalų bažnyčioje, visi Launcestono lietuviai, kaip ir visada, prisidėjo prie kunigo priėmimo - vieni transportu, kiti nakvynbe, treti rūpinosi vaišėmis, prinešdami visokių gardžių valgių, pyragų ir gėrimų. Susitikimo metu buvo dainuota, deklamuota, o trylikametis Edvardas Grant ir smuiku pagrojo.

Tik vėlai vakare visi išsiskirstė, smagiai praleidę sekmadienį su svečiu iš Lietuvos.

Irena Vilnonytė - Grant

Ponia Stepšienė įtekia gėles kun. V. Gustaičiui.

Nuotr. I. Vilnonytės - Grant

Stasės ir Augusto Stupurų jubiliejus

Jubiliatai Stasė ir Augustas Stupurai.

Iš Melburno, Viktorijos valstija, atėjo žinia, kad kovo 23 dieną buvo labai gražiai atšvęstas Stasės ir Augusto Stupurų auksinis vedybinio gyvenimo jubiliejus.

Augustas gimė Žagarėje, o žmona Stasė - Kališe, Lenkijoje. Šeimą jie sukūrė 1948 m. kovo 29 d. Paderborn DP stovykloje, Vokietijoje. Ten gimė ir pirmasis sūnus Vytautas.

Į Australiją, Bathursto stovyklą, Stupurai atvyko 1949 m. balandžio 16 dieną. Australijoje, Albury, gimė dar keturi sūnūs - Zenius, Petras, Jonas ir Antanas. Visi gerai laikosi.

Artimieji šia proga linki Stasei ir Augustui su visa šeima dar daugelio šviesių ir laimingų gyvenimo dienų.

„M. P.“ inf.

Ar jūs mėgstate bananus?

Pasiskaičiusi apie nekasdienišką komediją „Bananai“, norėčiau „Mūsų Pastogės“ skaitytojus ir būsimus žiūrovus, ypač bananų mėgėjus supažindinti su šiuo veikalu. Kreipiausi į gerbiamus aktorius, režisierių ir Moterų draugiją dėl išsamesnės informacijos.

Žurnalistė: Ką, gerbiamieji, galėtumėte papasakoti apie „Bananus“, nes juk jau ir pats pavadinimas keistokas.

Antanas Š.: Čia nematau nieko keisto. Bananai yra sveikas maistas, ir juos valgyti patariu jauniems ir seniems. O juokas juk yra geriausias vaistas.

Onutė M.: Atvirai kalbant, po šio vaidinimo į bananus nenorėčiau daugiau ir pažiūrėti.

Jonas Š.: Esu liberalas ir jei kas mėgsta valgyti, tai į sveikatą. Aš asmeniškai turėčiau be jų apsieiti.

Andrius L.: Bananai, apie juos man trūksta žodžių. Mmmm.

Režisierius: Visai teisingai. Juo mes mažiau apie juos kalbėsime, tuo bus geriau. Šioje komedijoje autorius paliečia vieną kitą gyvenimišką problemą. Jas mėginsime perteikti žiūrovams.

Mot. d - jos atstovė: Tikimės, kad į mūsų „Linksmą popietę“ ateis daug žiūrovų, ypač tie, kurie mėgsta bananus. Po programos visi bus kviečiami prie kavutės ir, aišku, pavaišinti bananų tortu, bananų plokštainiu, bananų bandelėmis ir... pyragėliais, gulėjusiais šalia bananų.

Žurnalistė: Dėkoju už pokalbį.

Žurnalistė

Menas gyvena toliau

Vaclovas Ratas, vienas iš stipriausių mūsų grafikų, gyvenęs Sydnėjaus Telopea priemiestyje ir palikęs savo meno darbų kolekciją dukrai Ramonai, vėl pasirodys savo darbais Sydnėjuje, Čikagoje, Niujorke ir Vilniuje. Ramona daug triūso įdėjo tų darbų laikymui ir konservavimui. Reikalinga buvo juos visus chemiškai išvalyti, sudėti į paspartu's iš popieriaus be rūgšties, labai sausai laikyti ir t.t.

Pagal seną kvietimą, šią vasarą V. Rato darbų kolekcija bus vežama parodai į Lietuvos dailės muziejų Vilniuje. Tą kolekciją jau buvo bandyta keletą kartų nuvežti į Lietuvą, kur ji labai laukiama, tačiau sąlygos vis neleido tai padaryti. Šiemet pagaliau tai išsipildys kaip tik a.a. Vaclovo Rato 25 metų mirties sukaktyje. Pakeliui į Lietuvą, ši 50 - ties dailininko darbų kolekcija bus išstatyta Sydnėjuje (Lietuvių namuose, gegužės 9 - 10 dienomis), po to Čikagoje ir Niujorke.

Vaclovas Ratas grafiką Kauno meno mokykloje studijavo pas profesorių Adomą Galdiką, vėliau studijas gilino Venecijoje, Florencijoje, Romoje. Lietuvoje dailininkas priklausė moderniesiems Meno ir Formos kolektyvams. Jo to meto medžio raižiniai pasižymėjo formos raiškumu ir minties aiškumu.

Vokietijoje, Augsburge, jis iliustravo ir angliškai išleido dvi knygas: „40 Wood Cuts" ir „The Twelve Ravens", o taip pat buvo meniniu redaktoriumi lietuvių laikraštyje „Žiburiai".

Atkeliavęs į Australiją, 1949 metais V. Ratas subūrė lietuvius grafikus ir visame krašte išjudino grafikos meną, pakėlė jo lygį. Vaclovas Ratas buvo vienas iš Sydnėjaus grafikų draugijos (Sydney Printmakers) įkūrėjų, kuri tebegyvuoja jau 37 metus. Dailininkas dalyvavo įvairiose parodose, sekė meno raidą ir pats nuolat ieškojo naujų pasisakymo būdų. Kad galėtų lengviau ir greičiau pasisakyti, medžio raižymo techniką jis pakeitė lengvesnėmis technikomis, išvystė ir naują savo stilių su dekoratyviniu pomėgiu, subtiliu skoniu ir šiluma.

Su savo medžio raižiniais jis dalyvavo pasaulinės grafikos parodose Čikagoje, Čekoslovakijoje, Vokietijoje, Belgijoje, Olandijoje, įvairiuose Australijos miestuose. Jo kūrybą turi visi Australijos valstijų muziejai, o taip pat ir tarptautinio garso kolekcijos.

Vaclovas Ratas mirė 1973 metais. Kaip menininkas jis turėjo įvairių talentų, tame tarpe - puodininkystėje, keramikos darbuose, šiandien daugiausiai jis atsimenamas kaip grafikas, pakilęs į meno viršūnes naudodamas tradicinę techniką, bet taip pat nuolat bandydamas ir naujas medžiagas, naujus metodus, tuo labai prisidėjęs prie vaizdinio Australijos meno puoselėjimo.

R. Zakarevičienė

Vaclovas Ratas 1967 m. Telopea namuose su dukra Ramona ir žmona Regina.

V. Ratas - "Esplanada", 1952, Perth, WA. Medžio raižinys.

Užkalbėjimai, burtai

Ava Saudargienė

„Neužmiršti pačiame vidurnaktyje pasilenkus pro savo kojas pasižiūrėti į veidrodį. Pamatysite, kokioje vietoje dega paslėpti pinigai". Perskaitęs „Mūsų Pastogėje" Genovaitės Kazokienės naujametinį sveikinimą, - ką tai reiškia? - paklausė mane Viktoras.

- Tai senas užkalbėjimas, burtas, - atsakiau.

Mūsų tautosakoje, be abejo ir kitų tautų, sukurta nemažai užkalbėjimų, burtų, saugojančių nuo piktų dvasių, nuo priešų, siekiant turto, derliaus, meilės, karo laimėjimų, keliant vestuves, laidojant mirusį. Lietuvių legendos, prietarai, burtai seni kaip tauta, po garbingų užkariavimų apsistojusi prie Nemuno. Užsiėmę žemdirbyste, kūrė legendas, dainavo. Legendose, burtuose ir dainose atpasakotos atneštinės idėjos ir gyvenimo įvykiai.

Legenda apie Saulę ir Mėnulį atitinka indų legendai. Mūsų legendoje Mėnulis, vedęs Saulę vieną naktį atsikėlęs nueina pas Aušrinę. Supykęs Perkūnas kardu perkirto neištikimą vyrą. Azijos legendoje Šiva, ugnies dievas, perkerta Mėnulį, kad apleidęs žmoną dėl dievaitės Wrihespatis.

Kaip šventoji indų upė Gangas, taip Nemunas buvo laikomas šventa upė. Tai upė, priklausanti dievui Nemonas, - lenkų kraštotyrininkas Kolberg, metus tyrinėjęs Lietuvą, aprašęs savo raštuose. Monai - burtai, Nemonas - be burtų. Joje galima maudytis. O Nemuno intake, Šventojoje, apaksi jei maudysies.

Nemunas upių tėvas, į jį suteka visos upės. Nemuno pakrantę puošė pagoniškos šventovės, piliakalniai saugojo kraštą nuo priešų. Nemunas dainose apdainuotas, legendose minimas.

Žymus piliakalnis buvęs Pilėnai, kur ramūs žemdirbiai, kryžiuočių ir grobuonių kaimynų puolami, susispiesdavo gynybai. Tragiškas pilies vado Margirio, visos įgulos, moterų ir vaikų susideginimas minimas istorinėse kronikose. 1336 m. žiemą kryžiuočių ordinas, sutelkęs riterius iš Vokietijos, Austrijos ir Prancūzijos, apgulė Pilėnus. Aršioje kovoje, kryžiuočiams sunaikinus pylimus, apgriovus sienas, gynėjai pilies vidury sukrovę didžiulį laužą, į jį sumetė visą turtą, užmušę moteris ir vaikus, lavonus sudėjo į ugnį. Po to nusižudė įgulos vyrai. Kovojęs iki paskutinio, kunigaikštis Margiris šoko į ugnį. Įsiveržę kryžiuočiai, radę sudegusius gynėjų lavonus, buvo sukrėsti. Pilėnų gynėjų susideginimas nebuvo išimtinas, tokių būta ir kituose piliakalniuose. Giliai tikėta magiška ugnies galia, burtais.

Istoriškai reikšmingi užkalbėjimai, burtai, patarlės, mįslės, linkėjimai, perspėjimai, pamokymai, replikos, keiksmai. Šie trumpi, buitiniai kūrinėliai nusako tautos dvasinę kultūrą, moralę, pasaulėžiūrą, sąmojų, išgyvenimus, bendravimo santykius.

Ekonominio gerbūvio siekiuose dominavo magija - burtai, užkalbėjimai. Tai seniausia žodinės kūrybos forma. Magiškais žodžiais, tam tikrais judesiais bandoma paveikti antgamtines jėgas, siekiant sau naudos. Plačiausiai buvo naudojama gydomoji magija, užkalbėjimai nuo ligų. Tuo užsiėmė ne bet kas, bet pagarsėję burtininkai, kurie slepiamą burtą mirdami perdavė savo artimiausiam giminaičiui.

Populiarūs meilės, sėjos, derliaus burtai buvo žinomi daugeliui. Tai nekomplikuoti, su atitinkama maldele, tris kart apėjimas aplink buriamą, arba pasilenkus pažiūrėjimas pro tarpkojį.

Bendrai, pažiūrėjimas pro tarpkojį buvo laikomas stipria magija. Mergina, siekianti prisivilioti bernų, vogčia paima jo kepurę, pasilenkus tarp kojų maršiniuose suspaudžia kepurę ir sako tris kartus: „Kad tavo širdis būtų taip arti manęs kaip kepurė su marškiniais". Jauna motina, kūdikiui susirgus, tardama magiškus žodžius, perkiša jį pro tarpkojį. Pasižiūrėjęs į veidrodį pro tarpkojį pamatysi paslėptą auksą. Pamestą ar pavogtą daiktą atgausi sakydamas: „Suku velniui barzdą, jei rasiu tai apsuksiu".

Burtais buvo gydomos įvairios ligos: gyvatės įkandimas, rožė, gumbas, sąnarių iškrypimas. Kreiptasi į Saulę, Mėnulį, Aušrinę. Spjaudant į krosnį tris kartus sakyta: „Saulele, Saulele, eik tu gyvate skardžiai žemės". Kad kraujo bėgimą sulaikyti tris kartus sakoma: „Saulės pienas, akmenio kraujas, saulės aptemimas, kraujo nustojimas".

Žinomi užkalbėjimai nuo raganų, kenkėjų vabzdžių, pelių, kirminų. Su burtais paveikiami gamtos reiškiniai - perkūnija, lietus, šaltis, sausra. Burtuose dominuoja pagoniški elementai. Maldelėse kreipiamasi į Žemyną, Mėnulį, Gabiją: „Jaunas karalaiti, Dievo jaunikaiti, tau ponystė, man karalystė". Žymią vietą užėmė ugnis. Sukopusi anglis į kauburėlį, kryžmai užbarščiusi pelenais, persižegnojusi šeimininkė sako: „Miegok, ugnele, miegok Gabietėle, kai atsikelsiu tave gyvą rasiu". Krikščionybės laikais sukurtuose burtuose jau minimi ir šventieji.

Burtai veikia tam tikru metu. Yra kalėdiniai burtai, advento, Joninių, derliaus. Daugiausia kalėdinių burtų, užkalbėjimų, linkėjimų.

Ar užmiršti seni papročiai, burtai? Gi mes kiekvienas, daugiau ar mažiau, esame prietaringi, tikime burtais. Kodėl naujametiniam pasveikinimui panaudojo seną lietuvišką burtą, paklausta Genovaitė Kazokienė atsakė: *„Pasauliui vienodėjant norėčiau, kad Lietuva neprarastų veido. O tokie linkėjimai ir yra vienas iš daugelio būdų grąžinti senąją tautosaką atgal į gyvenimą".*

"Žalgirio" triumfas nusirito per visą Europą

Lietuvos spauda vis dar džiaugsmingai rašo apie "Žalgirio" komandos laimėjimą Europos krepšinio taurės čempionate, kurio finalinės varžybos vyko balandžio 14 dieną Belgrade. (Žiūr. taip pat straipsnį praeito "M. P." numerio 6 - me puslapyje.

Komandos vyr. treneris Jonas Kazlauskas su laimėta Europos čempionų taure. Viršuje: finalinio susitikimo didvyris Saulius Štombergas, komandai laimėjęs daugiausiai taškų. Apačioje: Europos čempionai Kauno oro uoste.

Nuotraukos iš "Lietuvos aido"

Europos taurės finalų istorija

1967 - Varesės "Ignis" (Italija) - Tel Avivo "Makabi" (Izraelis) 77:67, 67:68
1968 - Atėnų AEK (Graikija) - Prahos "Slavia" (Čekoslovakija) 89:82
1969 - Prahos "Slavia" (Čekoslovakija) - Maskvos "Dinamo" (SSRS) 80:74
1970 - Neapolio "Fides Partenope" (Italija) - Viši "Jeanne D'Arc" (Prancūzija 60:64, 87:65
1971 - Milano "Simmenthal" (Italija) - Leningrado "Spartak" (SSRS) 65:66, 71:52
1972 - Milano "Simmenthal" (Italija) - Belgrado "Crvena Zvezda) (Jugoslavija) 74:70 (47:34)
1973 - Leningrado "Spartak" (SSRS) - Splito "Jugoplastika" (Jugoslavija) 77:62
1974 - Belgrado "Crvena Zvezda" (Jugoslavija) - Brno "Zbrojovka" (Čekoslovakija) 86:75
1975 - Leningrado "Spartak" (SSRS) - Belgrado "Crvena Zvezda" (Jugoslavija) 63:62
1976 - Milano "Cinzano" (Italija) - "Tours" (Prancūzija) 88:83
1977 - Kantu "Bira Frost" (Italija) - Belgrado "Radnički Fob" (Jugoslavija) 87:86
1978 - Kantu "Gabetti" (Italija) - Bolonijos "Sinudyne" (Italija) 84:82
1979 - Kantu "Gabetti" (Italija) - Hertogenbosa" (Olandija) 83:73
1980 - Varesės "Emerson" (Italija) - Kantu "Gabetti" (Italija) 90:88
1981 - Kantu "Ultrarapida" (Italija) - "Barcelona" (Ispanija) 86:82
1982 - Zagrebo "Cibona" (Jugoslavija) - Madrido "Real" (Ispanija) 96:95
1983 - Pezaro "Scavolini" (Italija) - Vilerbano ASVEL (Prancūzija) 111:99
1984 - Madrido "Real" (Ispanija) - Milano "Olimpia Simac" (Italija) 82:81
1985 - "Barcelona" (Ispanija) - Kauno "Žalgiris" (SSRS) 77:73
1986 - "Barcelona" (Ispanija) - Pezaro "Scavolini" (Italija) 101:86
1987 - Zagrebo "Cibona" (Jugoslavija) - Pezaro "Scavolini" (Italija) 89:74
1988 - "Limoges" (Prancūzija) - Badalonos "Ram Jovenut" (Ispanija) 96:89
1989 - Madrido "Real" (Ispanija) - Kazertos "Snaidero" (Italija) 117:113
1990 - Bolonijos "Virtus Knorr" (Italija) - Madrido "Real" (Ispanija) 79:74
1991 - Salonikų PAOK (Graikija) - "Zaragosa" (Ispanija) 76:72
1992 - Madrido "Real" (Ispanija) - Salonikų PAOK (Graikija) 65:63
1993 - Salonikų "Sato Aris" (Graikija) - Stambulo "Efes Pilsen" (Turkija) 50:48
1994 - Liublianos "Smelt Olimpija" (Slovėnija) - Vitorijos "Taugres" (Ispanija) 91:81
1995 - Trevizo "Benetton" (Italija) - Vitorijos "Taugres" (Ispanija) 94:86
1996 - Vitorijos "Taugres" (Ispanija) - Salonikų PAOK (Graikija) 88:81
1997 - Madrido "Real" (Ispanija) - Veronos "Riello" (Italija) 76:64
1998 - Kauno "Žalgiris" (Lietuva) - Milano "Stefanel" (Italija) 82:67

Sporto žinios iš Adelaidės

Petų Australijoje pasibaigusiame vasaros krepšinio turnyre jaunos Adelaidės komandos pasiekė gražių rezultatų, kai kurios pakliuvo į finalus ir tapo jų nugalėtojomis.

„Vytis" - berniukai jaunesni nei 10 metų,16:14

Žaidynės vyko apylygiai, tačiau per paskutines minutes laimėjo"Vytis". Žaidė ir taškus pelnė sekančiai: Simon Talanskas 5, Max Sankauskas 4, Miles Davies 3, Michal Juozapaitis 2, Kris Colvell 2, Jason Talanskas, Tomas Delisio ir Michal Ogdren taškų nepelnė. Komandą puikiai tvarkė senas krepšinio veteranas treneris Algis Sankauskas.

„Vytis" - „Unley Wild Cats" - berniukai jaunesni nei 12 metų, 42:33

Pagal amžių ir rezultatai buvo geresni. Žaidynes laimėjo „Vytis". Už komandą žaidė: Nick Tamm 21, Algis Vabolis 8, Sco Reilly 5, Vidas Kubilius 4, Darry Vaitkus 2, Joey Marriot 2, Andrius Laurinaitis, Rimi Kubilius, John Delisio taškų nepelnė. Jaunius treniruoja nenuilstantis sportininkas Stasys Vaitkus.

„Vytis" - „Highgate Tigers", Berniukai ž. 16 metų, 50:37

Pats rezultatas sako, kad berniukai žaidė gerai, jei pasiekė tokį rezultatą.

Tomas Januškevičius, kuris, kad pagerintų savo žaidimą, lanko treniruotes papildomai, žaidė meistriškai ir komandai pelnė 14 taškų, Tim Pelgrave pelnė 10 taškų, Andrius Verbyla - 9, Matthew Walton - 8, Andrew McGee - 6, Peter Bogušauskas - 2, Luke Hoban, John Clayton - Smith taškų nepelnė. Trenerė Aldona Bogušauskienė.

Mergaičių „Paguoda" - „Consolation" finalai „Vytis" - „Blue Angels", 32:37

Ne visos komandos gali laimėti, tačiau svarbu kur nors dalyvauti. Šiame finale mergaitės stengėsi, bet varžovės turėjo daugiau patyrimo ir vis tiek tik mažu taškų skirtumu baigėsi labai įdomios žaidynės. Taškus pelnė: Kate Longden 20, Saba Sankauskaitė 4, Laima Kubiliūtė 2, Brigid Thompson 2. Kitos mergaitės - Sarah Meechan, Katherine Vabolytė, Jolanta Laurinaitytė - taškų nepelnė. Mergaites treniruoja buvusi „Vyčio" krepšininkė Aldona Stalbaitė - Bogušauskienė.

„Vyčio" sporto klubo valdyba dėkoja visiems treneriams už įdėtą darbą, tėveliams - už vaikų globą žaidynių metu ir pristatymą į stadionus, kadangi klubo egzistavimas labai daug kuo priklauso ne tik nuo pačių žaidėjų, bet ir nuo rėmėjų. Klubo valdyba jiems visiems sako sportišką „ačiū,,.

Būsimi klubo renginiai: vardinių balius - birželio 27 dieną, „Vyčio" visuotinis metinis narių susirinkimas liepos 26 dieną. Renginiai vyks Lietuvių namuose.

Edas

Pirmoji sporto klubo „Kovo" vyrų krepšinio komanda žaidžia antradienių vakarais Synėjaus Auburn Basketball Centre:

28.04.1998 - 7.15 val. pm	07.07.1998 - 8.15 val. pm
05.05.1998 - 6.15 val. pm	14.07.1998 - 7.15 val. pm
12.05.1998 - 6.15 val. pm	21.07.1998 - 6.15 val. pm
19.05.1998 - 7.15 val. pm	28.07.1998 - 6.15 val. pm
26.05.1998 - 8.15 val. pm	04.08.1998 - 7.15 val. pm
02.06.1998 - 9.15 val. pm	11.08.1998 - 8.15 val. pm
09.06.1998 - 10.15 val. pm	18.08.1998 - 9.15 val. pm
23.06.1998 - 10.15 val. pm	25.08.1998 - 10.15 val. pm.
30.06.1998 - 9.15 val. pm	

Sporto klubas „Kovas"

Ko galima išmokti iš savosios ir kaimyninių tautų istorijos?

Šakių laikraštis "Valsčius" šių metų trečiame numeryje rašo apie Šakių "Varpo" vidurinėje mokykloje įvykusį rašinių konkursą (lietuvių ir anglų kalba), kurį vedė švietimo inspektorė Ramutė Vyšniaveckienė. Konkurse dalyvavo ir kelių kitų vidurinių mokyklų vyresniųjų klasių mokiniai - viso 18 moksleivių. Konkursui pasirinktinai buvo skirtos keturios temos. Pirmąją 100 dolerių premiją už rašinį "Ko galima išmokti iš savosios ir kaimyninių tautų istorijos?" laimėjo Šakių "Žiburio" vidurinės mokyklos dvyliktokė Jurgita Pilipaitytė.

Šiais rašinių konkursais tėvynėje jau kelintus metus rūpinasi australietė visuomenininkė - mokytoja Isolda Poželaitė - Davis, AM. Jos rūpesčiu ne tik paruošiami šie konkursai, bet ir surandamos lėšos premijoms iš pavienių tautiečių, kuriems svarbus mokinių lavinimasis. Iš Australijos šiuos, abiejų kalbų konkursus ne kartą yra rėmę Australijos tautiečiai: dr. Elvyra Šurnienė, Eugenija Mackevičienė, Viktorija Vitkūnienė, Aniceta Mainelienė, Liudas Liutkus, Vaclovas Šulcas ir Isolda Poželaitė - Davis, AM. ***B.Ž.***

Tauta - tai žmonių grupė, kuriai būdinga bendra kalba, papročiai ir istorija. Mūsų dabartis glaudžiai susijusi su praeities įvykiais, todėl nežinodami savo istorijos, nesuprastume dabartinio gyvenimo. Nėra tokios tautos, kuri nevertintų savo storų, pageltusiais puslapiais istorijos knygų.

Kiekviena praėjusi akimirka - jau istorija. O kiek tokių akimirkų, kurias būtų verta įrašyti ton storon istorijos knygon, būta Lietuvoje ir kaimyninėse tautose? Jei nebūtų istorijos, nežinotume žmonių, gynusių mūsų šalies nepriklausomybę, lūpose saugojusių lietuvišką žodį, o širdyse - meilę Tėvynei. Žmonės džiaugėsi Lietuvos nepriklausomybės paskelbimu, išgyvenę karus, pamažu išeina Anapilin. O jų darbai, net išgyvenimai - lieka. Lieka surašyti storon istorijos knygon. Iš savosios istorijos aš mokausi gerų darbų. Stengiuosi nekartoti mūsų protėvių klaidų. Ir augti išmokau iš istorijos vardan Tėvynės.

Veriu šios storos knygos puslapius. Nejučia ranka sustoja. Puslapyje -

Nukelta į 7 psl.

Atkelta iš 6 psl.

užrašas. Lietuviško žodžio draudimas. Štai ir vėl pamoka. Apie knygnešius, jų pasiaukojimą. Pamoka apie lietuviško žodžio branginimą. Ir mokausi aš. Dedu žodžius ne tik į galvą, bet ir į širdį. Aš - lietuvė. Man brangus mano lūpose skambantis lietuviškas žodis. Todėl mokausi jį branginti iš savo protėvių, savo tautos istorijos.

Vėl verčiu puslapį, kitą. Kol vėl ranka neįučia sustos prie kažkurio užrašo, dar vienos pamokos. Dabar atsiveria puslapis, kuriame užrašyta: „Žydų genocidas". Vėl naujas istorijos knygos puslapis. Vėl pamokos dėstymas ir namų darbai. Namuose iš šios pamokos aš išmokstu žmonių lygybės. Visi mes motinų gimdyti. Į pasaulį atėję nuogi ir klykiantys. Todėl ir gyvenime žmonių negalime skirstyti pagal jų išvaizdą. Pažinti žmones ir juos mylėti - toks mano šios pamokos uždavinys.

Šis puslapis jau užverstas. Ne taip jau lengva vėl versti lapus ir ieškoti naujo užrašo, naujos pamokos. Dabar atveriu labai svarbią datą: „1918 vasario 16 - oji". Šią pamoką aš tik kartoju. Gerai atsimenu savo senelių kalbėtus žodžius: „Saugok, vaikeli, širdyje meilę tėvynei: be jos tu - kaip pietų stalas be duonos". Ir saugau. Didžiuojuosi tais, kurie išdrįso tada, prieš daug metų, Lietuvai pasakyti: „Tu laisva!" Yra svarbių pamokų, tačiau ši - pati brangiausia. Būtent šią pamoką, šį istorijos puslapį aš dažniausiai skaitau ir iš jo mokausi būti tokia, kuria galėtų didžiuotis ne tik mano tėvai, bet ir mano Tėvynė. Gali pamatyti daug gražių šalių, tačiau pačia brangiausia ir gražiausia visada išliks ta šalis, kurioje gimei - tavo tėvynė. Čia tavo pradžia. Tavo kalba, tavo istorija.

Trumpai valandėlei atitraukiu akis nuo knygos. Pertrauka. Dabar jau neskaitau, o bandau prisiminti tuos faktus, kuriuos aš išgyvenau ir kurie surašyti istorijon. Man tik septyniolika metų, o jau „pragyvenau", kaip pasakytų mano močiutė, trejus pinigus. Puikiai atsimenu Kovo 11 - sios aktą, Laisvės gynėjų dieną. Tai pamokos, kurias pati išgyvenau ir apie kurias galėsiu papasakoti ateinančioms kartoms. Tas dienas pati išgyvenau ir labai branginu savo širdyje.

Trumpa poilsio akimirka baigėsi. Vėl imu storą, pageltusiais puslapiais istorijos knygą. Verčiu jos puslapius. Ieškau svarbesnių antraščių, naujos pamokos pavadinimų. Dabar ranka sustoja puslapyje, kuriame parašyta: „Baltijos kelias". Šis puslapis ne tik apie lietuvių tautą. Ta diena svarbi trims Baltijos šalims, trims kaimynėms: Lietuvai, Latvijai, Estijai. Gyva žmonių grandinė driekiasi keletą tūkstančių kilometrų. Jei vienybė būtų matuojama, pasakyčiau: „Keletas tūkstančių kilometrų vienybės". Ranka - rankon. Mintyse ir širdyse vienas tikslas: „Būti laisviems". Įdomi pamoka jau vien tuo, kad kai ką ir pati galiu papasakoti. Ir mano mažos rankelės tuomet buvo sukibę į vieną grandinę. Ir mano širdis plakė vienu tūkstantinės minios plakimu.

Mano pamokos baigtos. Užversta istorijos knyga. Rytoj gal ir vėl į rankas imsiu ją, ir vartysiu, mokysiuos. Mokysiuos gerų darbų, Tėvynės meilės, lietuviško žodžio branginimo. Šios pamokos labai svarbios, nes jose mokaisi to, kas visada šalia tavęs: savo istorijos ir kaimyninių tautų praeities.

Jurgita Pilipaitytė

† Mūsų mirusieji †

Mirė
a.† a. Viktorija Keraitienė

Mus pasiekusiomis žiniomis, balandžio 23 dieną Canberroje mirė visuomenininkė, skautininkė a.a. Viktorija Keraitienė. Anksčiau V. Keraitienė aktyviai veikė kaip Canberros skautų, skaučių vadovė, organizatorė. Vyras Kazimieras taip pat buvo aktyvus Canberros „Baltijos" tunto vadovas, mirė anksčiau . Šeimoje yra likęs vienintelis sūnus Rimas.

Velionė palaidota balandžio 27 dieną.

A.† A. Mečys Kymantas -

iš Geelongo, Vic., mus pasiekė liūdna žinia, kad ten balandžio 26 dieną mirė žinomas visuomenininkas, muzikas Mečys Kymantas. Laidotuvės įvyks balandžio 30 d., ketvirtadienį.

Plačiau apie a.a. Mečį Kymantą prisiminsime sekančiuose "Mūsų Pastogės" numeriuose.

B. Ž.

Klubo nariui
A. † A. Pranui Lazutkai
mirus, gilią užuojautą reiškiame jo dukroms Audronei ir Danai, jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

Canberros lietuvių klubo valdyba ir nariai

A. † A. Pranui Lazutkai
mirus, jo dukras Audronę ir Danutę, jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Tamara ir Benius Vingiliai

Nuoširdžiai užjaučiame **Luką Žiogą** dėl tetos Rūtos mirties. Kartu reiškiame nuoširdžią užuojautą **Monikai Žiogienei** jos mylimai dukrai mirus.

Melburno "Dainos sambūris"

A. † A. Justinai - Martai Miniuvienei
mirus, jos sūnums Vigiui, Raimundui, Donatui, jų šeimoms ir giminėms Lietuvoje nuoširdžią užuojautą reiškia

Canberros lietuvių pensininkų klubas "Paguoda"

A. † A. Danguolei Bogušienei
mirus, dukrai dr. Julijai Bassil ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Bronė ir Stepas Jarembauskai

Padėka

Širdingai dėkojame visiems dalyvavusiems Mamytės
A. † A. Danguolės Bogušienės
laidotuvėse bei šermenyse. Ypatingai dėkojame kun. Grady už pamaldų atlaikymą, p. A. Kramiliui už vargonavimą ir giesmių pravedimą, prieteliui Kęstučiui Protui už "Requiem" sugiedojimą. Taip pat labai dėkojame visiems už spaudoje skelbtas ir paštu atsiųstas užuojautas.

Duktė dr. Julija Bassil su šeima

AUKOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDUI

A. a. Arūno Staugaičio atminimui aukojo:
50 dol. - E. ir K. Barrakis;
25 dol. - Z. Prašmutaitė (200).

A. a. M. R. Bakker (Žiogaitės) atminimui:
20 dol. - J. ir S. Meiliūnai (1510),
25 dol. - Z. Prašmutaitė (225),
10 dol. - B. Prašmutaitė (185).

A. a. Pranui Lazutkai mirus Melburne , vietoje gėlių aukojo:
po 50 dol. D. Lynikienė (450), J. Balčiūnas (2570), Danutė Dagis (70),
po 25 dol. - V. Klimas (55), Z. Prašmutaitė (250),
po 20 dol. - L. ir O. Prašmutai (40), J. ir A. Šimkai (365), A. ir J. Kovalskiai (140), T. Matulionienė (105), O. ir J. Bratiškai (185), Z. Augaitis (385), G. ir V. Ališauskai (1545), A. ir A. Kesminai (555), M. ir F. Sodaičiai (440), B. Staugaitienė (690), P. Bimba (105), E. ir Z. Mackevičiai (190), O. Baltrušaitis (60), I. O'Dwyer (370), Obeliūnų šeima (1245), A. ir A. Lynikai su šeima (35),
15 dol. - A. Muceniekas (235),
po 10 dol. - B. Prašmutaitė (195), V. Bladzevičienė (190), Tigany šeima (300), A. Volkienė (50), J. ir S. Meiliūnai (1520), A. ir V. Baltrukoniai (300), M. Igaunienė (80), M. ir J. Venckai (140), J. Vingrienė (540), I. ir S. Tamošaičiai (40), J. ir V. Žitkevičiai (185), A. Sadauskienė (80), M. Antanaitienė (325), S. Liesis (105), O. Duoba (70), L. Kozlovskienė (60), B. ir J. Makuliai (280), D. ir R. Ragauskai (215), E. ir B. Smalioriai (20),
po 5 dol. - Aug. Ramanauskienė (295), O. Aleknienė (1350) ir A. Tomkevičius.

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Vincas Ališauskas
AL fondo iždininkas

Padėka

Visi prisimename sėkmingą "Pynimėlio" apsilankymą Melburne, kuris taip pat dalyvavo Vasario 16 - sios dienos minėjimo programoje. Pasibaigus minėjimui, kad padengti vaišių išlaidas bei paremti "Pynimėlį" savo dosnia auka padėjo sekantys bendruomenės nariai: 50 dol. - Z. Mackevičius, po 20 dol. - D. Simankevičienė, P. Žitkevičius, V. Zabukienė, po 10 dol. - B. Prašmutaitė, P. Baltutis, K. Brėdikienė, po 5 dol. - R. Grincevičienė, I. Rubienė, V. Maziliauskas.

Dėkojame jiems ir visiems kitiems anoniminiams aukotojams.

ALB Melburno apylinkės valdyba

Labdaros siuntiniai į Lietuvą

Katalikų kultūros draugijos organizuotas labdaros konteineris į Lietuvą pakrautas balandžio 26 dieną ir išsiųstas į uostą. Dėkoju Lietuvių klubui už vietą Lietuvių klubo kieme.

Dėl to, kad Sydnėjaus uostas šiuo metu yra perkrautas, P&O laivas "New Zealand Pacific" išplauks iš Sydnėjaus gegužės 3 dieną. Konteineris atplauks į Klaipėdą birželio 25 dieną.

Dėkoju siuntėjams už asmenines dovanėles ir gražius žodžius.

Jūsų dovanas šį kartą Lietuvoje į adresus pristatys Julius Baltrukonis iš Kauno.

Antanas Kramilius
Siuntos organizatorius

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS
†Funerals of Distinction†
17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 9724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

INFORMACIJA

Sydnėjaus sporto klubas "Kovas " ruošia lietuvišką

kaimo vakaronę.

Visi kviečiami apsilankyti gegužės 23 dieną, šeštadieni, 7.30 val.vakare į Lietuvių klubą, East Terrace, Bankstown, vyksiančius, sporto klubo "Kovo"ruošiamus lietuviškus šokius.

Įėjimas - 5 doleriai. Apsirengimas - jei galima - lietuviškas. Bus parduodamas lietuviškas maistas, taigi - badauti neteks.

Vakaro metu mokysimės lietuviškų šokių, kaimiškų žaidimų(su prizais), veiks "Kovo" distilerija, bus lietuviškas maistas, muzika ir šokiai visai šeimai.

Bilietus bus galima įsigyti prie durų. **Sporto klubas "Kovas"**

Sydnėjaus lietuvių moterų socialinės globos draugija
š. m. gegužės 24 d. , sekmadienį, 2 val. p.p.
Lietuvių namuose Bankstowne ruošia

Linksmą popietę.

Programoje - 1 v. komedija "Bananai".
Vaišinsime kavute ir pyragėliais. Įėjimas - 8 doleriai.
Dalis popietės pelno bus skiriama Sydnėjaus jaunimo tautinių šokių grupės išvykai į Lietuvių dienas Geelonge paremti.

SLMSG draugijos valdyba

Kviečia - Melburno "Varpas"

Sporto klubas "Varpas" ruošia iešminę, kartu ir metinį susirinkimą, kurie įvyks gegužės 17 d., sekmadienį, p. Zdaniaus rezidencijoje, 17 Riversdale Rd., Hawthorn. Pradžia - 1 val. popiet.

Kviečiame šeimas ir jų draugus. Bus parūpinta geras maistas ir gėrimai. Dėl informacijos skambinti Martynui Zdaniui tel. (03) 9818 8298 arba Stepui Levickui tel. (03) 9840 0070.

"Varpas"

ALD Ruošos komitetas Geelonge

praneša, kad tautiečiams, norintiems apsigyventi Geelonge per ruošiamas Lietuvių dienas, yra apžiūrėtos sekančios vietos:

1. **Geelong Conference Centre -**

adresas: Adams Court, Eastern Park, East Geelong 3219. Tel., (03) 5226 2121, faksas (03) 5226 2155.

Kambariai dviems asmenims (twin share) kartu su pusryčiais ir patalyne (linen). Kaina 42 dol. Susisiekimas autobusu ir taksi.

2. **Marcus Oldham College -**

adresas: 145 Pigdon s Rd., Waurn Ponds, Vic. 3221. Tel. (03) 5243 3533.

Kambariai po vieną asmenį ir kainuoja sekančiai: tik kambarys (Room only) 18 dol. Šiuos kambarius už aukščiau minėtas kainas bus galima gauti, jeigu susidarys ne mažiau kaip 70 asmenų.

Koledžas randasi maždaug 20 minučių nuo miesto centro, visiškai prie Deakin universiteto. Susisiekimas autobusu.

3. **Deakin University -**

Tel. (03) 5227 2646.

Kambariai vienam asmeniui. Kaina: kambario su patalyne (with linen) 35 dol. arba kambarys su patalyne (with linen) ir pusryčiais 44.10 dol.

Dėl aukščiau minėtų kambarių skambinti tiesiog nurodytu telefonu ir susitarti.

Esant kokiems nors neaiškumams, ar norint daugiau informacijos, galima skambinti ar rašyti: G. Kulakauskui, 4b Admiral Cr., Highton, Victoria. Tel. (03) 522 32159, mob. tel. 018 179 150.

ALD Ruošos komitetas
Geelongas

Lietuviškai kalbantys dvikalbiai globėjai

Canterbury daugiakultūrinė senų ir nepajėgių žmonių tarnyba ieško globėjų, kuriuos įtrauktų į savo sąrašus žmonių, kurie galėtų rūpintis senyvais ne anglų kilmės žmonėmis, gyvenančiais Bankstowno savivaldybės srityje.

Pareigos - įvairūs pagalbiniai patarnavimai, jų tarpe valymas, asmeninė higiena, transportas ir t.t.

Būtina - abiejų - lietuvių ir anglų - kalbų mokėjimas, supratimas ne anglų kilmės asmenų poreikių, patyrimas dirbant su senais, ligotais žmonėmis, mokėjimas rasti bendrą kalbą, sugebėjimas dirbti savarankiškai ir įvairiomis valandomis, turėti vairuotojo liudijimą ir automobilį.

Pageidaujama - pirmosios pagalbos pažymėjimas, patirtis slaugyme.

Atlyginimas - Misc. Workers Award 12 - 15 dol.per valandą, atsižvelgiant į patyrimą ir kvalifikacijas.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite Diane tel. 9718 6062, MCCP Coordinator CMADSS P.O. Box 234, Campsie 2194 iki gegužės 22 d.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 East Terrace, BANKSTOWN.
Tel. 9708 1414, faksas (02) 9790 3233

Klubas atidarytas

Pirmadieniais 5.00 v.v. – 10.30 v.v.
Antradieniais klubas uždarytas
Trečiadieniais 5.00 v.v. – 10.30 v.v.
Ketvirtadienis 5.00 v.v. – 11.00 v.v.
Penktadienis 5.00 v.v. – 12.00 v.v.
Šeštadienis 12.00 v.p.p. – 1.00 v. nakties
Sekmadienis 12.00 v.p.p. – 10.00 v.v.

Klubo valgykla veikia:

Šeštadieniais – 12.00 v.p.p. – 2.00 v.v. švediškas stalas (smorgasboard) ir 6.00 v.v. – 8.00 v.v.
Sekmadieniais – 12.30 v.p.p. – 7.00 v.v.

LIETUVIŠKAI KALBANTIS ADVOKATAS

Patariu visais juridiniais klausimais, ypatingai

- **Nekilnojamo turto pirkimu ir pardavimu**
- **Testamentų ir palikimų**
- **Pinigų investavimu**
- **Šeimos teisės**
- **Civilinės ir kriminalinės bylos**
- **Versio raikalais**

Kreipkitės į Andrių Žilinską

Lukaitis Partners
Advokatai ir Notaras
123 Church Street
HAWTHORN VIC 3802

Tel: (03) 9819 5515
Fax: (03) 9819 6078

Gegužinės pamaldos

Nuo balandžio 25 dienos lietuvius katalikus aptarnaus australas kunigas Roger Bellmore, SM.

Pamaldos šįkart bus laikomos kas pirmą, antrą ir trečią mėnesio sekmadienį. Po pamaldų bus giedama šv. Mergelės Marijos litanija.

Gegužės 10 dieną po pamaldų bus lankomi kapai Rookwoodo kapinių Lietuvių sekcijoje.

Parapijiečiai kviečiami aptvarkyti savo šeimų kapus ir dalyvauti mirusių motinų prisiminime gegužės 10 dieną po pamaldų.. **Parapijos komitetas**

Diskusijų popietė prie apskrito stalo

Gegužės 17 dieną, sekmadienį, 2 val. popiet kviečiame lietuvaičius į diskusinę popietę, kuri vyks Lietuvių namuose Bankstowne.

Šio susirinkimo tikslas - geriau pažinti vieniems kitus, naujai atvykusių suartėjimas su jau nuo seno čia gyvenančiais tautiečiais. Popietės tema - ateities tęstinumas ir kitos aktualijos. Šiose diskusijose dalyvauti ypatingai kviečiame neseniai atvykusius imigrantus. **Iniciatyvinė grupė**

SKELBKITĖS „MŪSŲ PASTOGĖJE" – VISI ŽINOS

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200
Redaktorius Bronius Žalys. ❋ ❋ ❋ Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 9790 2319
Fax (02) 9790 3233
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $ 50 Užsienyje paprastu paštu $65 N. Zelandijoje oro paštu $ 80
Užsienyje oro paštu $ 110